

Nr 153

Av herr Persson, Helmer, och herr Öhman, om utredning angående utbyggnad av näringslivet i det norrländska inlandet.

Det norrländska näringslivet är mycket ensidigt uppbyggt. Detta gäller Norrland i allmänhet men dess inland i synnerhet. Befolkningsutvecklingen under det senaste årtiondet illustrerar detta på ett mycket markerat sätt.

En viss förbättring i fråga om näringslivets differentiering har dock ägt rum under de senare åren. Men denna vidgade differentiering har främst ägt rum i kommunerna utmed den norrländska kusten. När det gäller inlandet har ingen egentlig utbyggnad av näringslivet försiggått. De småindustriföretag som kommit till de senare åren har inte märkbart förmått att ändra bilden av ett alltför ensidigt uppbyggt näringsliv.

Besluten om nedläggandet av vissa industrier i det norrländska inlandet, exempelvis Ulriksfors väveri i Jämtland, har helt naturligt ytterligare skärpt sysselsättningsproblemen.

Många faktorer har under de senaste åren bidragit till att aktualisera näringslivets utbyggnad i det norrländska inlandet. Den tidigare nämnda befolkningsutvecklingen i negativ riktning, behovet av en intensiv skogsvård och delvis ändrade betingelser för skogsindustriens vidare utbyggnad har därvid alltmer kommit i förgrunden.

En grundförutsättning för god och intensiv skogsvård utgör tillgången på arbetskraft. Men ingen skall tro att denna ytterst vitala fråga löses genom att enbart hänvisa befolkningen till avverknings- och skogsvårdande arbete. Näringslivet måste i övrigt utbyggas. Därmed skapar man grundläggande betingelser för en positiv befolkningsutveckling och god arbetskraftstillgång för vården av vår största nationella ekonomiska tillgång.

Allt mer och mer börjar det framstå som nödvändigt att till inlandet förlägga skogsförädlingsindustrier. Den traditionella nedfraktingen av timmer och massaved till sågverken och massafabrikerna vid kusten utefter flottlederna börjar alltmer framstå som dålig ekonomi. De planer Statens skogsindustrier hyser att till det västerbottniska inlandet förlägga skogsförädlingsindustrier torde bl. a. få ses mot denna bakgrund.

Att nu Statens skogsindustrier planlägger att bygga upp förädlingsindustrier inom det västerbottniska inlandet måste hälsas med tillfredsställelse. De motiv som legat till grund för detta borde också föreligga i exempelvis Norrbottens inland. Där har vi sådana kommuner som Jokk-

mokk, Gällivare, Älvsbyn, Edefors, Arjeplog och Arvidsjaur, som har ett ytterst svagt försörjningsunderlag för befolkningen. Inom nämnda socknar ligger de största och bästa skogstillgångarna inom länet. Inlandsbanan går rätt genom det norrbottniska inlandet och ger därigenom en mycket grundläggande betingelse för att skapa ett mångsidigare näringsliv.

Oss synes det därför vara av behovet påkallat att en statlig utredning tillsättes för att bl. a. ge sitt utlåtande beträffande betingelserna att även i det norrbottniska inlandet bygga upp en skogsförädlingsindustri. Härvid bör man enligt vår mening ta i betraktande möjligheterna att kunna tillvarata avfallet från de många små sågverk som finns i dessa delar av Norrbotten.

Men det torde vara uppenbart att en dylik utredning inte bara bör utreda möjligheterna av att bygga upp skogsförädlingsindustrier utan även andra industrier. Att utreda vilka industrier som bör byggas för sysselsättning av den kvinnliga arbetskraften är inte minst betydelsefullt.

Efter ungefär samma linjer bör en statlig utredning arbeta när det gäller en vidare utbyggnad av näringslivet i det västerbottniska inlandet, i Jämtland, Härjedalen, samt inlandet i Västernorrlands och Gävleborgs län.

Kungl. Maj:t har tillsatt en utredning om utvecklingen av näringslivet i Tornedalen. Denna utredning beräknas inom ett år kunna lämna sitt första betänkande. Nämnda utredning arbetar parallellt med den av Kungl. Maj:t tillsatta utredningsmannen för redovisning av "återstående olösta norrlandsfrågor". De direktiv som nämnda utredningsman arbetar efter måste anses alltför begränsade för att kunna fanna de problemkomplex vi ovan angivit.

Med stöd av det sålunda anförda hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsamt tillsättande av en utredning angående utbyggnad av näringslivet i det norrländska inlandet samt att vid utformandet av utredningens direktiv ovan anförda synpunkter beaktas.

Stockholm i januari 1955

Helmer Persson

Gunnar Öhman
